

S.D.E.
M.S.W. Sem-II (CBCS - 2018) : SUMMER - 2019
SUBJECT: UNORGANISED LABOUR

Day: Monday
Date: 13/05/2019

S-2019-4808

Time: 02.00 P. M. TO 05.00 P.M.
Max. Marks: 70

N.B.:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
- 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.

Q.1 Write short notes on any **FOUR** of the following: **(20)**

- a) Health problems of unorganized Labour
- b) Laws for unorganized Labour
- c) Problems of Bonded Labour
- d) Social security problems of unorganised Labour
- f) Wage problems of unorganized Labour

Q.2 Explain the meaning of social security and discuss its importance for unorganized labour. **(10)**

OR

Define unorganized labour and explain its characteristics.

Q.3 Explain the meaning of contract labour and write an essay on its problems. **(10)**

OR

Discuss in detail the problems of agriculture labour.

Q.4 Define child labour and describe the reasons of child labour practices. **(10)**

OR

Discuss the role of Government in the welfare of unorganized labour.

Q.5 Explain the role of NGO for welfare of the unorganized labour. **(10)**

OR

Discuss the constitutional provisions related to unorganized labour.

Q.6 Write a brief note on evolution of social security. **(10)**

OR

Discuss the problems of unorganized labour with special reference to unionization.

* * * *

मराठी रूपांतर

सूचना :

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.

- प्र.१ टीपा लिहा. (कोणत्याही चार) (२०)
- अ) असंघटीत कामगारांच्या आरोग्य समस्या
 - ब) असंघटीत कामगार व त्यांचेसाठी कायदे
 - क) वेठविबागरांचे प्रश्न
 - ड) असंघटीत कामगारांच्या सामाजिक सुरक्षिततेच्या समस्या
 - इ) असंघटीत कामगारांच्या वेतनासंबंधी समस्या
- प्र.२ सामाजिक सुरक्षिततेचा अर्थ सांगून सामाजिक सुरक्षिततेचे असंघटीत कामगाराबाबत महत्त्व स्पष्ट करा. (१०)
- किंवा
- असंघटीत कामगाराची व्याख्या सांगून त्यांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- प्र.३ कंत्राटी कामगाराचा अर्थ सांगून त्यांना येणाऱ्या समस्यावर निबंध लिहा. (१०)
- किंवा
- शेतमजुरांना येणाऱ्या समस्यावर सविस्तर चर्चा करा.
- प्र.४ बालकामगाराची व्याख्या करा आणि बाल कामगार पध्दतीचे कारणे विशद करा. (१०)
- किंवा
- असंघटीत कामगार यांच्या कल्याणाबाबत शासनाची भूमिकेवर चर्चा करा.
- प्र.५ असंघटीत कामगारांच्या कल्याणासाठी स्वयंसेवी संस्थांची भूमिका स्पष्ट करा. (१०)
- किंवा
- असंघटीत कामगार यांचेसंबंधी घटनात्मक तरतुदीबाबत चर्चा करा.
- प्र.६ सामाजिक सुरक्षितेचा उदय यावर थोडक्यात टिपणी करा. (१०)
- किंवा
- असंघटीत कामगाराची संघटना बांधणीचा संदर्भ देवून असंघटित कामगारांच्या समस्यावर चर्चा करा.
